

Kommunstyrelsen

Ks § 196

KS 2015/147

Motion om handlingsplan för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Motivering:

Med utgångspunkt i skollagens krav om kostnadsfri utbildning, de regler för skolresor som sektor utbildning antagit och tillämpar samt de riktlinjer för försörjningsstöd som socialnämnden antagit bedöms det inte finnas behov av att ta fram en särskild handlingsplan för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer.

Bakgrund

Marie Engström Rosengren (V) har i en motion förslagit att kommunfullmäktige ska besluta om att upprätta en handlingsplan för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer.

Skollagen (2010:800) är tydlig i att utbildning i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola huvudsakligen ska vara kostnadsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Det får dock förekomma enstaka inslag under skolåret som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Här avses främst kostnad för färdbiljett eller mindre entréavgift till museum eller likande. En acceptabel nivå för en obetydlig kostnad har både lokalt och nationellt normerats till en nivå om högst 100 kr per elev/läsår.

Skollagen har även regler för skolresor som sektor utbildning har förtydligat i regelverket "Regler vid skolresor" där det bland annat går att läsa att det i samband med skolresor och liknande i enstaka fall under ett läsår kan förekomma kostnader, men att dessa avgifter är frivilliga för elever och vårdnadshavare.

Försörjningsstöd och annat ekonomiskt bistånd ska präglas av socialtjänstens övergripande mål som det formuleras i 1 kap §§ 1-2 i SoL, vilket bland annat innebär att barnens situation bör uppmärksammas också då vuxna ansöker om ekonomiskt bistånd hos kommunen. Även om barnets bästa inte alltid är avgörande för vilket beslut som fattas ska det alltid beaktas, utredas och redovisas.

När det gäller försörjningsstöd och barns utsatthet finns det riktlinjer inom socialtjänsten som beskriver hur barnets perspektiv ska beaktas och att särskild hänsyn ska tas till minderåriga barns situation i socialtjänstens bedömningar. Inom försörjningsstödet beviljas bland annat en fritidspeng (upp till 3000 kr/per tolv månadersperiod) till barn och ungdomar i åk 4-9 i familjer som haft försörjningsstöd i minst sex månader under den senaste tolv månadersperioden.

Kommunstyrelsen

Ks § 196 (forts).

Den sammantagna bedömningen är att det idag finns flera aktuella styrdokument för hur barns situationer kan stärkas genom kommunens agerande, både i skolan och i familjerna. Behov av en särskild handlingsplan för detta ändamål anses inte nödvändig.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på sammanträdet

Per Rosengren (V) yrkar att kommunstyrelsen ska bifalla motionen.

Anette Karlsson (M) tillstyrker arbetsutskottets förslag till beslut vilket är att avslå motionen.

Ordförande Johan Abrahamsson (M) ställer förslagen under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Underlag för beslut

Motion om handlingsplan från Marie Engström Rosengren (V), 2015-03-30

Skrivelse upprättad av chefen för IFO Anette Karlsson, utbildningschef Katarina Lindberg samt socialchef Lotta Hjoberg 2015-06-23, Remissvar angående motion om handlingsplan för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer

Kommunfullmäktige

Expedieras till:

(chefen för sektor stöd och omsorg Lotta Hjoberg)

(chefen för individ och familjeomsorgen Anette Karlsson)

(chefen för sektor utbildning Katarina Lindberg)

(Marie Engström Rosengren)

Sektor stöd och omsorg

Administrativa enheten

Remissvar angående motion om handlingsplan för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer

Synpunkter från sektor stöd och omsorg

Med utgångspunkt från skollagens krav på kostnadsfri utbildning och de regler vid skolresor som sektor utbildning antagit och tillämpar samt de riktlinjer för försörjningsstöd som antagits av socialnämnden finner utredaren inte att det behövs någon handlingsplan för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer i Mariestads kommun.

Bakgrund

Marie Engström Rosengren (V) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ska besluta att det ska upprättas en handlingsplan för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer.

Kommunfullmäktige har överlämnat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Administrativa enheten har överlämnat förslaget till sektor stöd och omsorg för yttrande.

Eftersom innehållet i motionen delvis berör sektor utbildnings verksamheter och ansvar, har chefen för individ- och familjeomsorgen kontaktat utbildningschefen i syfte att ge även sektor utbildning möjlighet att komma med synpunkter.

Skollagen (2010:800) är tydlig i att utbildning i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola huvudsakligen ska vara kostnadsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Med obetydlig kostnad avses främst kostnad för en färdbiljett eller en mindre entréavgift till ett museum eller liknande. Skolan måste noga överväga när och hur ofta denna möjlighet ska utnyttjas, så inte den sammanlagda kostnaden blir påfrestande för ett hushåll med svag ekonomi.

På både lokal och nationell nivå har erfarenheter och debatt om frågan, liksom utfall efter anmälningar till Skolinspektionen, lett till en normering av acceptabel nivå för en ”obetydlig kostnad” motsvarande högst 100 kronor per elev och läsår.

I Mariestad erbjuds elever i alla skolformer skollunch utan kostnad (undantaget vuxenutbildningen).

Nedanstående innehåll är hämtat ur sektor utbildnings ”Regler vid skolresor”, senast reviderad och antagen av ledningsgruppen den 1 december 2014. Innehållet är anpassat till skollagens krav.

I samband med skolresor (inklusive studieresor, friluftsdagar och liknande aktiviteter) får det i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader, som ersätts av elever och vårdnadshavare på frivillig väg (frivillig avgift) till exempel genom att samla in pengar eller arrangera aktiviteter.

Bidrag från vårdnadshavare måste både vara och framstå som helt frivilliga.

Den frivilliga avgiften får inte vara högre än skolans självkostnad.

Är den kostnadsbelagda aktiviteten att betrakta som en del av utbildningen, ska alla elever få delta. Skolresan ska vara öppen för alla elever, oavsett om de bidragit med en frivillig avgift eller inte.

Skolan får inte erbjuda alternativ kostnadsfri verksamhet för de elever, vars vårdnadshavare inte vill betala för aktiviteter som är en del av utbildningen.

Skolan måste göra en helhetsbedömning av samtliga kostnader som belastar en elev under ett läsår, så inte den sammanlagda kostnaden blir påfrestande för ett hushåll med svag ekonomi.

I Mariestad får elever i alla skolformer skollunch utan kostnad (undantaget vuxenutbildningen). Det gäller även under skolresa. Elever ska inte ta med sig egen matsäck för att ersätta skollunchen. Skollunchen beställs företrädesvis från skolrestaurangen. Övriga eventuella måltider, som eleven annars skulle ha ätit hemma, betalas av eleven/vårdnadshavaren. Om måltiden levereras av skolan betalas högst självkostnadspris.

Försörjningsstöd och annat ekonomiskt bistånd ska präglas av socialtjänstens övergripande mål som det formuleras i 1 Kap §1-2 SoL. Barnens situation bör uppmärksammas också då vuxna ansöker om ekonomiskt bistånd hos kommunen. Även om barnets bästa inte alltid är avgörande för vilket beslut som fattas ska det alltid beaktas, utredas och redovisas.

Många barnfamiljer är långvarigt biståndsberoende och då är det särskilt viktigt att uppmärksamma barnets situation och behov i bedömningen av det ekonomiska biståndet. Barnets inställning kan så långt som möjligt klarläggas och hänsyn ska tas till barnets vilja med beaktande av dess ålder och mognad. Vidare ska barn och ungdomar med flera riskfaktorer bland annat de som saknar fritidsaktiviteter, ägnas särskild uppmärksamhet.

Socialtjänstens insatser ska syfta till att förhindra att enskilda familjer blir bostadslösa och socialtjänsten ska då särskilt värna om familjer med minderåriga barn. Barnens situation ska alltid beaktas vid ansökan som avser avhysningsärenden och situationer där elförsörjning riskerar att bli avstängd.

Hänsyn ska tas till om det finns barn i familjer vid bedömningen om matpengar i nödsituationer. Om det finns barn i familjen ska i samband med bedömningen om nödsituation särskilt utredas hur barnets/barnens situation påverkas om inte bistånd beviljas. Handläggare ska ta reda på om familjen/barnet har kontakt med annan handläggare inom socialtjänsten och barnets/barnens situation ska analyseras/utredas utifrån familjens ekonomiska situation.

Inom försörjningsstödet beviljas en fritidspeng till barn och ungdomar i år 4-9 i familjer som haft försörjningsstöd minst sex månader under den senaste tolv månadersperioden. Upp till 3000 kr per tolv månadersperiod beviljas till faktiska kostnader för fritidsaktiviteter. Regeringen har aviserat att pengarna kommer att försvinna från 2016 och att försörjningsstödet istället kommer att förstärkas generellt.

Sammanfattning

För att säkerställa att alla barn ska kunna ta del av undervisning och aktiviteter i samband med detta regleras detta i Skollagen (2010:800), eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Sektor utbildning har antagit "Regler vid skolresor" för att förtydliga kommunens tolkning av skollagen inom detta område.

Beträffande försörjningsstöd och barns utsatthet finns i riktlinjerna beskrivet hur barnets perspektiv ska beaktas och att särskild hänsyn ska tas till minderåriga barns situation i socialtjänstens bedömningar.

Andra frågor som kan vara aktuella och som ytterligare kan stärka utsatta barns situation, t.ex frukt och/eller frukost till eleverna i skolan, kostnadsfri musikskola osv och kan endast genomföras efter politiska beslut.

En sammantagen bedömning är att det idag finns styrdokument för hur barnets situation kan stärkas genom kommunens agerande, både i skolan och i familjer. Behov av en särskild handlingsplan för detta ändamål är därmed inte nödvändig.

Anette Karlsson
Individ- och familjeomsorgschef

Lotta Hjoberg
Chef sektor stöd och omsorg

MARIESTADS KOMMUN
Kommunledningskontoret
2015-03-30
155 2015/147

Motion om handlingsplan

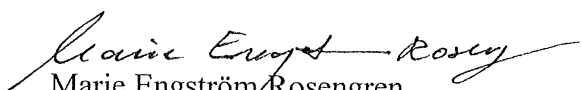
Många barn lever idag i familjer med dålig ekonomi. Orsakerna kan vara flera, bland annat ohälsa och arbetslöshet. Att leva i en familj som har det dåligt ställt kan påverka barnets hela vardag, t ex att inte ha samma möjligheter till en aktiv fritid. Idrotts- eller andra aktiviteter, resor, biobesök osv kan många gånger bli helt otänkbara utgifter. På så sätt kan vissa barn stängas ute från det som är självklart för de flesta barn. Det kan leda till att man hamnar utanför gemenskapen.

I Vänsterpartiets valprogram för Mariestad skrev vi att vi ville upprätta en handlingsplan mot barnfattigdom. Vi vill t ex förvissa oss om att skolan inte har aktiviteter och/eller utflykter som förutsätter att barn har en viss utrustning eller medför kostnader. Vi vill se över vilka möjligheter till fritidsaktiviteter det finns under lovperioder och om dessa kan utökas. Om det kan finnas sport- och kulturaktiviteter som inte kostar något. Att börja dagen med en god frukost kanske inte är självklart för alla. Kanske kan skolan göra något.

Det finns flera kommuner som upprättat olika typer av handlingsplaner för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer. På sikt måste en lång rad åtgärder till för att komma till rätta med ökade klyftor, arbetslöshet, ohälsa och andra faktorer som påverkar familjers ekonomi. På riksdags- och regeringsnivå ligger ett stort ansvar för att minska ekonomiska klyftor. På lokal nivå kan vi försöka minska konsekvenserna för barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer.

Mot bakgrund av detta föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar

Att ta fram en handlingsplan för att underlätta för barn i ekonomiskt utsatta familjer

Marie Engström/Rosengren
Vänsterpartiet